

VOLKOVA N.A. ANALYTICAL METHODS FOR ASSESSING THE LEVEL OF SOLVENCY OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

Волкова Н.А., к.е.н., доцент,
Одеський національний економічний університет

Процес виробництва і реалізації продукції сільського господарства вимагає великих матеріальних витрат, в зв'язку з цим підприємства постійно потребують додаткових джерел фінансування. Самі підприємства на сьогоднішній день не мають в своєму розпорядженні достатніх коштів. Ступінь платоспроможності сільськогосподарських підприємств відповідає оптимального значення лише за коефіцієнтами поточної ліквідності. З метою своєчасного виявлення кризових чинників розвитку сільськогосподарських підприємств необхідно систематично проводити поглиблений аналіз фінансового стану. Необхідно відзначити, що під банкрутством підприємства в економічному змісті розуміють нездатність підприємства виконувати свої зобов'язання перед кредиторами через обмеженість активів у ліквідній формі. В Україні розроблена і діє методика проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану неплатоспроможних підприємств та організацій. На наш погляд, оцінка кризових факторів фінансового розвитку та прогнозування можливого банкрутства підприємства повинна здійснюватися задовго до прояву його явних ознак. Це в свою чергу дозволить прийняти комплекс управлінських рішень, спрямованих на оздоровлення фінансово-господарської діяльності підприємства. Аналітична практика оцінки фінансового стану сільськогосподарських підприємств Одеської області показала, що в основному підприємства платоспроможні лише за рахунок коефіцієнта поточної ліквідності і, як правило, відсутність на рахунках коштів за станом на дату складання балансу, призводить до вкрай низького значення коефіцієнта абсолютної ліквідності. Збільшення частки дебіторської заборгованості за реалізовану продукцію, виконані роботи і надані послуги повинні сприяти поліпшенню показників платоспроможності. Але в зв'язку з кризою неплатежів переважна більшість дебіторів неплатоспроможні, що призводить до недоотримання сум

дебіторської заборгованості. У такій ситуації важливим завданням кожного підприємства є створення резерву сумнівних боргів. www.iscience.me 380

Запобігти банкрутству аграрних підприємств можна шляхом його прогнозування. Одним із способів своєчасного прогнозування неплатоспроможності і низької ліквідності підприємства є експрес-діагностика банкрутства. Основною метою експрес-діагностики банкрутства має бути раннє виявлення ознак кризового розвитку підприємства і попередня оцінка масштабів кризи його стану. Експрес-діагностика банкрутства сільськогосподарських підприємств може здійснюватися за такими основними етапами: 1 етап - визначення об'єктів спостереження «кризового поля», що передують загрози банкрутства підприємства; 2 етап - формування системи індикаторів оцінки загрози банкрутства; 3 етап - аналіз діяльності сторін кризового фінансового розвитку підприємства, здійснюваний стандартними методами; 4 етап - оцінка масштабів кризового фінансового стану підприємства. Досвід показує, що в сучасних економічних умовах практично всі аспекти фінансової діяльності підприємства можуть генерувати загрозу його банкрутства. Основними об'єктами спостереження «кризового поля» підприємства можуть бути: ринкова вартість сільгосппідприємства, структура капіталів підприємства, склад активів і поточних витрат, величина чистого грошового потоку. По кожному об'єкту спостереження «кризового поля» формується система індикаторів, які поділяються на об'ємні (виражаються абсолютною сумою) і структурні (відносні показники). Аналіз окремих сторін кризового фінансового розвитку підприємства може здійснюватися з використанням наступних стандартних методів: горизонтального (трендового) фінансового аналізу; вертикального (структурного) аналізу; порівняльного; аналізу фінансових коефіцієнтів; аналізу фінансових ризиків. Попередня оцінка масштабів кризового фінансового стану підприємства проводиться на основі аналізу окремих сторін кризового розвитку підприємства за ряд попередніх етапів. Система аналізу банкрутства забезпечує виявлення ознак кризового розвитку на

ранніх стадіях, що дозволить підприємству прийняти оперативні заходи по їх нейтралізації. Universum View 2 381 Закордонний досвід запобігання загрози банкрутства допускає розрахунок моделі Альтмана, Спрінгейта, Тафлера, Тішоу, що базується на мультипликативном дискримінантному аналізі. Однак використання цих моделей для оцінки загрози банкрутства українських сільськогосподарських підприємств не дозволяє отримати досить об'єктивний результат. У зв'язку з цим, актуальними залишаються методи аналізу розглянуті нами вище. Незважаючи на те, що методичні основи кількісного зміни і оцінки фінансового стану підприємства зафіксовані в актах відповідних міністерств, все-таки на сьогоднішній момент відсутня комплексна система оцінки фінансового стану, яка допомогла б керівництву підприємств оперативно реагувати на негативні зміни у фінансовій діяльності підприємства і приймати правильні управлінські рішення. На нашу думку експрес-діагностика банкрутства на основі розрахунку коефіцієнтів- індикаторів дозволить здійснити управління грошовими потоками, оптимізувати структуру капіталу з урахуванням специфічних особливостей сучасного аграрного виробництва.